
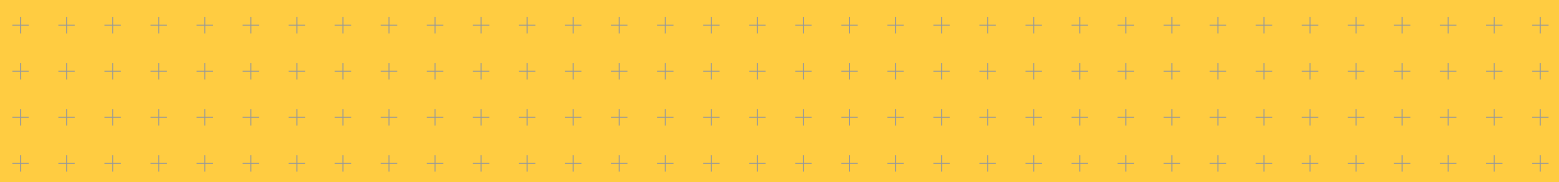
Strategier för samverkan

Om myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet 2015–2020

Rapport 0190

Strategier för samverkan

Om myndigheters medverkan i det
regionala tillväxtarbetet 2015–2020

Rapport 0190

Tillväxtverkets publikationer

finns att beställa eller ladda ner som pdf på tillvaxtverket.se/publikationer. Där finns även material som gavs ut av Nutek

© Tillväxtverket

Produktion: Ordförandet AB
Rapport 0190

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Carolina Schönbeck
Telefon, växel 08-681 91 00

Sammanfattning

Här presenterar Tillväxtverket en samlad bild av 14 myndigheters strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Regeringens långsiktiga arbete att stärka samverkan mellan nationell och regional nivå i frågor om regional tillväxt och utveckling fortsätter framåt. Syftet med samverkan är att överbrygga förvaltningens sektorisering genom att samordna resurser och insatser och på så vis effektivisera användningen av offentliga medel. Ett initiativ i regeringens arbete för stärkt samverkan är, ett uppdrag till 13 nationella myndigheter att ta fram långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Sveriges geologiska undersökning, SGU, har också, på frivillig basis, valt att ta fram en motsvarande strategi.

Tillväxtverkets genomgång visar

- att strategierna skiljer sig från varandra avseende innehåll och struktur
- att flest myndigheter grundar sina strategier på prioritering Attraktiv miljö
- att medverkan i det regionala tillväxtarbetet är tänkt att ske i form kunskapsutveckling och lärande, finansiering och samverkan
- att det inte alltid är helt tydligt att det är regionalt utvecklingsansvariga aktörer som åsyftas i den samverkan som beskrivs
- att myndigheterna har kommit olika långt i tanke och handling avseende faktisk samverkan med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna
- att Tillväxtverket har en viktig roll när det gäller att stödja myndigheternas fortsatta arbete med strategierna
- att Tillväxtverket har en viktig roll att bistå regeringen i utvecklingen av styrformerna i den regionala tillväxtpolitiken.

Sammantaget visar strategierna i låg grad hur myndigheterna vill bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Strategierna saknar generellt konkreta beskrivningar av hur samverkan ska gå till. Strategierna saknar i vissa fall också beskrivningar av hur de relaterar till de regionala utvecklingsstrategierna och kopplingar mellan den egna sakfrågan och regional tillväxt. Vi konstaterar att det behövs ett klagörande när det gäller hur samverkan och dialog ska gå till, alltså formerna för desamma.

Tillväxtverkets stöd i det fortsatta arbetet syftar till att ge förutsättningar för att strategierna, i högre grad än vid skrivande stund, ska visa hur myndigheterna ska bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Detta vill vi göra med hjälp av:

1. *En arena för kunskapshöjande insatser*
Syftet med en arena är tudelat. Ett syfte är att säkerställa att det finns en mötesplats för diskussioner på strategisk nivå rörande nationell-regional samverkan. Det andra syftet är politikens ambition att bryta sektorsgränser och samordna resurser och insatser för en mer effektiv användning av offentliga medel. Kunskapen som ska spridas på arenan inhämtas via utvecklingsarbeten. På så vis kan Tillväxtverket tillsammans med en grupp av myndigheter och regionalt utvecklingsansvariga aktörer utveckla kunskap om och former för samverkan mellan nationell och regional nivå.
2. *En utveckling av strategi som verktyg för samverkan*
Tillväxtverket ser att strategierna i sig – hur de är strukturerade och vad de innehåller – kan stärkas och vässas. Tillväxtverkets stöd i det här fallet handlar om kunskapshöjande insatser om verktyget strategi. För att stödet ska få full effekt, det vill säga tydligare visa hur samverkan och dialog ska ske, behövs en regelbunden revidering av strategierna. Vi ser även ett behov av att Tillväxtverket bistår regeringen med förslag på hur arbetet med att stärka myndigheternas medverkan i den regionala tillväxtpolitiken kan vidareutvecklas.

Tillväxtverkets arbete med att stödja myndigheterna i genomförandet av strategierna kommer vi att konkretisera under sommaren 2015. Vi verkställer med start hösten 2015 och fortsätter framåt mot 2020.

Innehåll

1 Inledning	9
1.1 Syfte	10
1.2 Metod	10
2 Strategiernas innehåll	12
2.1 Myndigheternas målsättningar med strategierna	12
2.2 Myndigheterna och de nationella prioriteringarna	15
2.3 Myndigheterna och de regionala utvecklingsstrategierna	18
2.4 Medverkan i det regionala tillväxtarbetet	20
2.5 En utvecklad samverkan och dialog	21
3 Tillväxtverkets stöd i det fortsatta arbetet	28
Bilaga 1	31
Bilaga 2	33

1 Inledning

För att främja en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft i hela landet ser regeringen behov av att utveckla formerna för dialog och samverkan i genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken. Kontinuerliga dialoger och samverkan mellan nivåer och sektorsområden bidrar till att utveckla den strategiska inriktningen för det regionala tillväxtarbetet samt genomförandet av olika insatser.¹

Vissa statliga myndigheter har särskilt stor betydelse för det regionala tillväxtarbetet. Regeringens långsiktiga arbete att stärka samverkan mellan nationell och regional nivå i frågor rörande regional tillväxt och utveckling fortsätter framåt. Det senaste initiativet i regeringens arbete är ett uppdrag till 13 nationella myndigheter att ta fram långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Boverket
Energimyndigheten
Havs- och vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Kulturrådet
Naturvårdsverket
Post- och telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Svenska Filminstitutet
SGU
Skogsstyrelsen
Trafikverket
Vinnova

Uppdraget till 13 myndigheter i maj 2014, innebär att utarbeta långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Strategiernas tidshorisont är 2014–2020.² I uppdraget till Tillväxtverket ingår att stötta myndigheterna i utarbetande och genomförande av strategierna.³ Arbetet med de båda uppdragen har fram till idag, maj 2015, resulterat i 14 strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Att antalet strategier uppgår till 14 innebär att Sveriges geologiska undersökning, SGU, själva valt att ta fram en långsiktig strategi för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Ett annat resultat av uppdragen är denna sammanställning av strategierna. Därtill har Tillväxtverket anordnat två träffar med samtliga 13 myndigheter plus ytterligare fem⁴ med syfte att verka kunskapshöjande inom område regional tillväxt samt stötta myndigheterna i arbetet med att ta fram strategier.⁵

Framöver kommer Tillväxtverket i enlighet med sitt uppdrag att verka kunskapshöjande inom område regional tillväxt samt stötta myndigheterna i genomförandet av strategierna genom att bland annat bjuda in såväl myndigheter som regionalt utvecklingsansvariga aktörer till verkets arenor inom regional tillväxt. Arenorna kommer

1 En nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2014–2020.

2 Näringsdepartementet (2014), *Uppdrag att ta fram långsiktiga strategier för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2014–2020*, N2014/2501/RT.

3 Näringsdepartementet (2014), *Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Tillväxtverket inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 24 Näringsliv*, N2014/5259/ENT.

4 SGU, Business Sweden, Svenska ESF-rådet, YH-myndigheten, Arbetsförmedlingen.

5 De båda träffarnas dagordningar finns i bilaga 1.

således att fungera som en mötespunkt mellan nationell och regional nivå i frågor rörande regionalt tillväxtarbete. Arenorna kommer till sitt innehåll att anpassas till myndigheternas behov samt verka kunskapsförande inom regional tillväxt på ett generellt plan. I rapportens tredje kapitel utvecklar Tillväxtverket tankarna kring ett fortsatt stöd till myndigheter inom område regional tillväxt.

1.1 Syfte

Syftet med sammanställningen är att leverera enligt uppdrag i Tillväxtverkets regleringsbrev 2015. Tillväxtverkets ambition med sammanställningen är att den ska visa respektive myndighets tänkta medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Strävan är att överbrygga det informationsgap om olika myndigheters roller och funktioner i det regionala tillväxtarbetet som de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ofta uttrycker.⁶

1.2 Metod

Den här rapporten grundar sig på en sammanställning av 14 myndigheters⁷ långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet 2014–2020. Metoden för sammanställningen kan sägas bestå av följande två delar.

Del ett – Sammanställningens innehåll har planerats med utgångspunkt i Tillväxtverkets tidigare stöd och utredningsarbete med koppling till samverkan mellan nationell och regional nivå samt med utgångspunkt i uppdragens formuleringar – regeringens uppdrag till myndigheterna⁸ samt regeringens regleringsbrev till Tillväxtverket⁹ – och den regionala tillväxtpolitikens logik och verktyg.

Ett upplägg till sammanställning för strategiernas innehåll¹⁰ presenterades vid ett seminarium med myndigheterna i januari 2015. Vid seminariet betonade Tillväxtverket att upplägget inte på något sätt var styrande för myndigheterna och att myndigheterna således inte heller behövde följa det. Upplägget är Tillväxtverkets tolkning av regeringens uppdragen utifrån det politikområde och kontext som verket verkar inom.

Del två – Analysarbetet av strategierna har för Tillväxtverkets del bestått av att läsa igenom samtliga strategier, därefter med hjälp av excelblad, som har strukturerats enligt Tillväxtverkets upplägg till sammanställning, grupperat och samordnat innehållet i myndigheternas strategier. På så vis har Tillväxtverket fått en så samlad bild

6 Se bland annat Tillväxtverkets rapport 0160 Rev A, *Med örat mot marken- om myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet*, dnr 012-2012-1506.

7 Av de 13 organisationer som har fått i uppdrag att ta fram en strategi är Svenska Filminstitutet ingen myndighet. För att förenkla texten används dock samlingsbegreppet myndigheter för samtliga organisationer som har i uppdrag att ta fram en långsiktig strategi för medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

8 Näringsdepartementet (2014), *Uppdrag att ta fram långsiktiga strategier för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2014–2020*, N2014/2501/RT.

9 Näringsdepartementet (2014), *Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Tillväxtverket inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 24 Näringsliv*, N2014/5259/ENT.

10 Se bilaga 2.

avseende helheten som möjligt. Det erhållna resultatet har sedan möjliggjort att i nu föreliggande rapport redogöra för samtliga strategiers innehåll med utgångspunkt i regeringens uppdrag till myndigheterna. Se kapitel två.

Resultatet har även bidragit till en grund i regeringens uppdrag till Tillväxtverket¹¹ när det gäller det fortsatta stödets utformning och innehåll till myndigheterna. Se kapitel tre.

---

¹¹ Näringsdepartementet (2014), *Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Tillväxtverket inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 24 Näringsliv*, N2014/5259/ENT.

2 Strategiernas innehåll

Respektive strategi är unik till sitt innehåll och sin struktur. Hur myndigheter väljer att strukturera och formulera strategierna i skriven text varierar. En del strategier är kortfattade, en del är tydligt operativa, andra mer beskrivande.

Olikheterna präglar också hur Tillväxtverket kan presentera en mer samlad bild av strategierna i föreliggande sammanställning. Regeringens uppdrag till myndigheterna är den gemensamma nämnaren för samtliga myndigheter. I uppdraget finns följande frågeställningar:

- Vilken eller vilka av de nationella prioriteringarna grundar sig strategin på?
- Inom vilka områden och frågor medverkar myndigheten i det regionala tillväxtarbetet?
- I vilka avseenden beaktas regionala utvecklingsstrategier och regionala prioriteringar?
- Hur avser myndigheten bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer?
- Hur kan myndighetens samverkan med andra nationella myndigheter utvecklas i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer?

I uppdraget tydliggörs att strategins tidshorisont är 2014–2020, att strategin ska ha ett externt fokus samt att det är samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer som avses.

Tillväxtverket tolkar att frågeställningarna, ett externt fokus samt samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer ska finnas med i myndigheternas strategier. Frågeställningarna utgör således grunden för Tillväxtverkets sammanställning. Som en komplettering till frågeställningarna väljer Tillväxtverket att även lyfta myndigheternas målsättningar med strategin. Målsättningen anger vad myndigheten vill uppnå med hjälp av strategin och styr aktiviteter och arbetets organisation. Målsättningen tydliggör myndighetens egen syn på sin roll i det regionala tillväxtarbetet.

2.1 Myndigheternas målsättningar med strategierna

Målsättningarna i strategierna ger information när det gäller myndigheternas syfte och strävan med strategin. På så vis fyller målsättningarna delvis det informationsgap avseende myndigheternas roller och

funktioner i det regionala tillväxtarbetet som Tillväxtverket uppfattar att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna upplever. Nedan följer de målsättningar som Tillväxtverket uppfattar att strategierna förmedlar.

- Boverket
  - Boverket ska producera kunskap som bidrar till ökad effektivitet, ökad kvalitet och utveckling av det regionala tillväxtarbetet på nationell, regional och lokal nivå.
  - Boverket ska bidra till utvecklingen av ett systematiskt och strategiskt synsätt hos regionalt tillväxtansvariga aktörer för att främja ett regionalt och regionöverskridande perspektiv i den fysiska planeringen och bostadsförsörjningen.
- Energimyndigheten
  - Att genom ett mer strategiskt och utvecklat samarbete med regionala aktörer ta vara på den kraft som finns i omställningen till ett hållbart energisystem för att skapa regional tillväxt och utveckling.
- Havs- och vattenmyndigheten
  - Förtydliga och stärka myndighetens bidrag till och medverkan i det regionala tillväxtarbetet.
  - Bättre synliggöra och kommunicera vår roll och ambitioner i tillväxtarbetet för våra samverkansparter samt i det interna arbetet på myndigheten.
- Jordbruksverket
  - *Effektmål¹² 1*: Ett balanserat regionalt tillväxtarbete där glesa miljöers utveckling tillmäts samma värde som täta miljöers.
  - *Effektmål 2*: Att energiomställningen med energieffektivisering, produktion och konsumtion av förnybar energi blir en grön regional tillväxtmotor.
  - *Effektmål 3*: Att produktion, förädling och konsumtion av mat blir en viktig och naturlig faktor för regional utveckling
  - *Effektmål 4*: En effektiv samverkan horisontellt, genom samverkan med andra myndigheter och vertikalt mellan den statliga och regionala nivån.
  - *Produktmål¹³ 1*: Strategin ska vara en bred grund för verkets arbete inom området.
  - *Produktmål 2*: Strategin ska visa regeringen och nationella myndigheter, särskilt Tillväxtverket, hur vi ser på vår roll och våra möjligheter.
  - *Produktmål 3*: Strategin ska tydliggöra vår roll och vårt kompetensområde för regionalt utvecklingsansvariga aktörer.

---

¹² Betydelsen av effektmål är enligt myndighetens strategi *bidra till genom strategin*.

¹³ Betydelsen av produktmål är enligt myndighetens strategi *vad strategin ska vara*.

- Riksarkivet
  - Att synliggöra och utveckla arkivens användbarhet som en resurs för regional tillväxt.
  - Att göra det möjligt för olika aktörer att vidareförädla och utveckla nya innovativa tjänster, genom att skapa fri tillgång till den nätbaserade informationen.
  - Att lyfta fram arkivsektorn och kulturarvet som en motor i tillväxt och utveckling i ett kunskapssamhälle och som resurs och inspiration till företagande och utveckling av nya produkter.
  - Att vidareutveckla existerande samarbeten.
  - Att etablera fler regionala samarbeten.
  - Att effekten och utväxlingen av projekt och samverkan ska öka.
  - Att kunskapen hos berörda aktörer i regionerna om vilken roll arkiven och kulturarvet kan ha för andra samhällsområden ska öka.
  - Att Riksarkivet ska framstå som en naturlig samarbetspartner i det regionala tillväxtarbetet.
  - Att kunskapen internt, inom Riksarkivet, om det regionala tillväxtarbetet ska öka.
- Riksantikvarieämbetet
  - Antalet kulturmiljöprojekt som stöds av struktur- och investeringsfonderna har ökat 2014–2020 jämfört med förra programperioden.
  - Andelen struktur- och investeringsfondsmedel som tillfaller kulturmiljöarbete har ökat 2014–2020 jämfört med förra programperioden.
- Skogsstyrelsen
  - Integrerar det regionala tillväxtarbetet som en naturlig del i myndighetens arbete och skogliga sektorsansvar, med koppling till det nationella skogsprogrammet.
  - Är en självklar part och företrädare för skogens betydelse i regional utveckling på lokal, regional och interregional samt nationell och internationell nivå.
  - Utvecklar verksamheten och ser skogens möjligheter i samverkan med andra, med utnyttjande av de ekonomiska medel som finns att söka i EU-program etcetera för att förstärka insatserna.
  - Bidrar till att skogens och Skogsstyrelsens roll fortlöpande utvecklas i landsbygdsprogrammet, med de skogliga stöden som bas.
- Trafikverket
  - Det övergripande målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

- Transportsystemet ska ge alla grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet.
- Bidra till utvecklingskraft i hela landet.
- Vinnova
  - Att nationella och regionala prioriteringar och insatser ska samspela effektivt så att delarna kraftfullt stärker helheten.
  - Den regionala strategin syftar till att med utgångspunkt i Vinnovas nationella uppdrag peka ut insatsområden som stärker regionernas möjligheter att bidra till nationella prioriteringar med fokus på Sveriges möjligheter att nå internationell konkurrenskraft för hållbar tillväxt.

Målsättningarna kopplar till myndigheternas ordinarie uppdrag och uttrycker färdriktningar för myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Färdriktningen tar ofta sin utgångspunkt i kunskap, information och samverkan som syftar till att underlätta genom att göra myndighetens uppgift och vilja tydligare för den eller de målgrupper myndigheten fokuserar.

2.2 Myndigheterna och de nationella prioriteringarna

I uppdraget till myndigheterna skriver regeringen att strategin ska grunda sig på en eller flera av prioriteringarna i den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014–2020.

Tabell 1 åskådliggör vilka prioriteringar som respektive myndighet grundar sin strategi på. Då inte samtliga myndigheter preciserar vilka prioriteringar de grundar strategin på, har Tillväxtverket mot bakgrund av innehållet i strategin placerat in myndigheten under en eller flera prioriteringar. Tillväxtverket har markerat vilka myndigheter det är med en * i anslutning till myndighetens namn i tabellen.

Tabell 1 Strategiernas koppling/grund i nationella prioriteringar

Myndighet/ Nationell prioritering	Innovation och företagande	Attraktiva miljöer och tillgänglighet	Kompetens- försörjning	Internationellt samarbete
Boverket		X		X
Energimyndigheten	X	X		
Havs- och vatten myndigheten	X	X		X
Jordbruksverket*	X	X		
Kulturrådet*	X		X	X
Naturvårdsverket*	X	X		
Post- och telestyrelsen		X		
Riksantikvarieämbetet*	X	X	X	
Riksarkivet	X	X	X	X
Svenska Filminstitutet*	X	X		
SGU		X	X	X
Skogsstyrelsen	X	X	X	X
Trafikverket		X		
Vinnova	X			

Den prioritering som flest antal myndigheter grundar sin strategi på är Attraktiva miljöer, därefter Innovation och företagande. Tre myndigheter grundar strategin uteslutande på en av prioriteringarna – Post- och telestyrelsen samt Trafikverket grundar sina strategier på prioritering Attraktiva miljöer och Vinnova på prioritering Innovation och företagande.

I uppföljningen av de interna strategierna¹⁴ konstaterade Tillväxtverket att dåvarande prioritering Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud var den prioritering som i lägst utsträckning återspeglas i myndighetsgruppen. Myndigheten för yrkeshögskolan var ensam myndighet som i grund och botten verkade inom prioriteringens underliggande politikområden.

I den grupp av myndigheter som idag har i uppdrag att ta fram långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet finns ingen av myndigheterna inom prioritering Kompetensförsörjnings huvudsakliga politikområden¹⁵ med. Den svaga myndighetsrepresentationen från arbetsmarknads- och utbildningspolitiken i denna grupp om 14 myndigheter är naturligtvis en svaghet i genomförandet av den nationella strategin. Å andra sidan beskriver åtminstone fem av myndigheterna att strategin delvis grundar sig på prioritering Kompetensförsörjning.

2.2.1 Specifika områden och frågor som myndigheterna lyfter fram

En beskrivning per nationell prioritering är intressant, men inte särskilt informativ, då varje prioritering kopplar¹⁶ till en mängd politikområden som i sig består av en mängd olika sakfrågor. I ett försök att ge en samlad bild av inom vilka områden och frågor som myndigheten avser medverka i det regionala tillväxtarbetet, använder Tillväxtverket regeringens förslag till fokusområden som grund för redovisning.¹⁷

Då regeringen reviderar nationella strategin under samma tidsperiod som myndigheterna har tagit fram sina strategier, har myndigheterna inte haft möjlighet att strukturera sina områden och frågor i enlighet med fokusområdena. Det precisa innehållet i respektive fokusområde är innan publicering av den nationella strategin också oklart. Fokusområdena kan också ändras eller tas bort i den version av strategin som publiceras under våren 2015. Tillväxtverkets tolkning av innehållet i myndigheternas strategier kan vara felaktig i något avseende. Allt sammantaget innebär att det finns behov av diskussion och komplettering rörande myndigheternas medverkan i olika områden och frågor.

14 Tillväxtverket (2014), *Sammanställning och uppföljning av myndigheters interna strategier för regional tillväxtarbete – ett regeringsuppdrag*, dnr 1.2.2-2013-4785.

15 Arbetsmarknad- och utbildningspolitik.

16 Se prop. 2014/15:1 UO 19.

17 Regeringskansliet mars 2015, *Underlag hearing den 10 mars 2015, Om en nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020*.

Trots osäkerheten kopplat till tabellerna 2–5 medför detta försök att skapa struktur en vinst i form av överblick. En överblick när det gäller inom vilka områden respektive myndighet tänker sig medverka i det regionala tillväxtarbetet. Med hjälp av struktur och överblick följer också vinsten att eventuella gemensamma nämnare för samverkan mellan myndigheter åskådliggörs. Vilket i sig innebär intressanta möjligheter för arbetet framöver.

Tabell 2 Myndigheternas medverkan kopplat till fokusområden inom prioritering Innovation och företagande (OBS! Tillväxtverkets tolkning av vad myndigheterna skriver i strategierna)

Myndighet/ Fokusområde	Innovation och forskning – starkare regionala innovationsmiljöer	Entreprenörskap och företagande	Miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och energifrågor	Kommersialisering och internationa- lisering	Kapitalförsörjning
Energimyndigheten	X	X	X		
Jordbruksverket	X	X	X		
Kulturrådet		X			
Naturvårdsverket		X	X		
Riksantikvarieämbetet	X	X			
Riksarkivet		X			
SGU	X	X	X		
Skogsstyrelsen		X	X		
Svenska Filminstitutet		X			
Vinnova	X			X	

Med utgångspunkt i de inlämnade strategierna fokuseras myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet huvudsakligen inom tre av prioriteringens fokusområden: Innovation och forskning, Entreprenörskap och företagande samt Miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och energifrågor.

Tabell 3 Myndigheternas medverkan kopplat till fokusområden inom prioritering Attraktiva miljöer (OBS! Tillväxtverkets tolkning av vad myndigheterna skriver i strategierna)

Myndighet/ Fokusområde	Tillgänglighet genom transportsystem och IT-infrastruktur	Digitaliseringens möjligheter	Kommersiell och offentlig service	Fysisk planering och boende	Kultur, fritid och turism
Boverket				X	
Energimyndigheten				X	
Jordbruksverket	X		X		
Kulturrådet					X
Naturvårdsverket					X
Post- och telestyrelsen	X		X		
Riksantikvarieämbetet				X	X
Riksarkivet		X			X
SGU				X	X
Svenska Filminstitutet		X			X
Trafikverket	X			X	

Med utgångspunkt i de inlämnade strategierna är myndigheternas tänkta medverkan i det regionala tillväxtarbetet utspritt över samtliga fem fokusområden, med viss tonvikt på Fysisk planering och boende samt Kultur, fritid och turism. Av naturliga skäl finns samtliga kultur-

myndigheter samlade inom fokusområdet Kultur, fritid och turism. Här finns även SGU som uppger att bland annat Turism är ett område för deras medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Tabell 4 Myndigheternas medverkan kopplat till fokusområden inom prioritering Kompetensförsörjning (OBS! Tillväxtverkets tolkning av vad myndigheterna skriver i strategierna)

Myndighet/ Fokusområde	Matchning på arbetsmarknaden	Tillvaratagande av den befintliga arbetskraften – strukturer för utbildning, kompetensförsörjning och livslångt lärande	Tillvaratagande av hela arbetskraften – ökat arbets- kraftsutbud genom integration och mångfald
Riksantikvarieämbetet			X
Riksarkivet		X	X
SGU		X	X
Svenska Filminstitutet			X

Kompetensförsörjning är, som tidigare nämnts, den prioritering som är svagast representerat i myndighetsgruppen.

Tabell 5 Myndigheternas medverkan kopplat till fokusområden inom prioritering Internationellt samarbete (OBS! Tillväxtverkets tolkning av vad myndigheterna skriver i strategierna)

Myndighet/ Fokusområde	Utvecklat regionalt samarbete – både i närområdet och globalt	Export och handelsfrämjande	Erfarenhetsutbyte och lärande
Boverket	X		X
Energimyndigheten	X		X
Jordbruksverket	X		X
Kulturrådet			X
Naturvårdsverket	X		
Riksantikvarieämbetet	X		X
Riksarkivet	X		X
Post- och telestyrelsen			X
SGU	X		
Svenska Filminstitutet			X
Trafikverket	X		X
Vinnova	X	X	X

Utvecklat regionalt samarbete samt Erfarenhetsutbyte och lärande samlar myndigheterna. Här finns gemensamma nämnare som binder ihop så gott som samtliga myndigheter. Ett utvecklat regionalt samarbete handlar i huvudsak om samverkan mellan olika politikområden och aktörer. Ett erfarenhetsutbyte och lärande handlar i huvudsak om någon form av kunskapsförsörjning. Hur detta ska ske är således ett samverkansområde som kan utvecklas vidare i arbetet framöver.

2.3 Myndigheterna och de regionala utvecklingsstrategierna

Den regionala utvecklingsstrategin är det centrala strategidokumentet för det regionala tillväxtarbetet. Den regionala utvecklingsstrategin är ett regionalt politiskt styrmedel för arbetet och på så vis utgångspunkten för genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken på regional nivå. Mot denna bakgrund är det centralt att de regionala utvecklingsstrategierna beaktas i mötet med den regionala nivån i

allmänhet och i mötet med den regionalt utvecklingsansvariga aktören i synnerhet.

Flera myndigheter beskriver hur de har beaktat regionala utvecklingsstrategier och regionala prioriteringar i arbetet med strategierna. Här beskrivs kort hur myndigheterna har beaktat de regionala utvecklingsstrategierna:

Kulturrådet

Myndigheten har korsläst aktuella regionala utvecklingsstrategier i länen samt regionala kulturplaner och i de allra flesta läns regionala utvecklingsstrategier beskrivs kopplingen till den regionala kulturplanen.

Riksantikvarieämbetet

Genomgången av samtliga regionala program visar på tre generella utvecklingsområden där kulturmiljöarbetet framstår som särskilt relevant för regionernas målsättningar. Kulturmiljöarbetet kan bidra till regionernas mål att utveckla företagande och besöksmål. Vidare kan det bidra till att skapa attraktiva boendemiljöer och det kan även vara en viktig kraft i arbetet med att främja social inkludering.

Svenska Filminstitutet

Utifrån genomgången av såväl regionala utvecklingsstrategier, som regionala kulturplaner, ser institutet att det finns en viktig uppgift; att föra samtal om och sprida kunskap om filmens roll i den regionala utvecklingen.

Riksarkivet

Myndigheten lyfter fram att de regionala utvecklingsstrategierna saknar, med några få undantag, direkta skrivningar och prioriteringar inom Riksarkivets särskilda kompetensområden. Det bärande i Riksarkivets strategi blir därför att tydliggöra vad arkivsektorn kan tillföra. Genom direkta kontakter med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna vill Riksarkivet peka ut möjliga mervärden och samarbetsområden, med utgångspunkt i de regionala utvecklingsplanerna. Internt, inom Riksarkivet, ska de regionala utvecklingsstrategierna och regionala prioriteringarna beaktas i den årliga verksamhetsplaneringen.

Energimyndigheten

Enligt myndigheten är det som genomsyrar de flesta regionala utvecklingsstrategier att energiomställningen och övergången till en grön ekonomi är ett tillväxtområde under stark utveckling. En annan förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt som pekas ut i alla utvecklingsstrategier är, enligt myndigheten, att företagen har tillgång till kapital. De menar att trots betydande insatser finns fortfarande uppenbara luckor i finansieringsmöjligheterna för innovativa företag i olika skeden. Transportsystemet är, menar Energimyndigheten, ett annat område som lyfts fram i alla regionala utvecklingsstrategier.

Havs- och vattenmyndigheten

Mål och prioriteringar i de regionala utvecklingsstrategierna kommer tydligast till uttryck i myndighetens arbete med havsplanering. Regionala mål och prioriteringar ingår i den samlade målbild och analys som ligger till grund för de särskilda planeringsmål som Havs- och vattenmyndigheten kommer att föreslå för havsplaneringen.

Naturvårdsverket

Regionala utvecklingsstrategier som, enligt Naturvårdsverket, utgör ett nav mellan den politiska målbilden om en hållbar tillväxt och de insatser som krävs för att uppnå en hållbar tillväxt, spelar en viktig roll i förverkligandet av ambitionen om en långsiktigt hållbar tillväxt. I länens och regionernas utvecklingsstrategier blir miljöteknik i olika branscher alltmer framträdande, inte minst kopplad till energiproduktion och klimatfrågan.

Post- och telestyrelsen

I flertalet regionala utvecklingsstrategier omnämns, enligt Post- och telestyrelsen, IT-infrastruktur som en viktig förutsättning för tillgänglighet. IT-infrastruktur blir alltmer en betydelsefull komponent för att människor ska kunna etablera sig och bedriva verksamhet i olika områden.

Summering

Det myndigheterna tar med sig vidare från arbetet med att beakta regionala utvecklingsstrategier är företrädesvis en bekräftelse på att deras sak-/politikområde finns med alternativt inte finns med i de regionala utvecklingsstrategierna. Någon myndighet baserar utvecklingsområden inom det egna sakområdet på basis av den gjorda genomgången.

Strategierna visar emellertid inte hur myndigheterna har genomfört arbetet med att beakta de regionala utvecklingsstrategierna.

2.4 Medverkan i det regionala tillväxtarbetet

Myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet ska enligt strategierna bland annat ske genom att:

- Bidra till kunskapsutveckling och lärande genom att följa upp och utvärdera, utveckla, förbättra och systematisera kunskapsöversikter, omvärldsbevakning, metoder, verktyg och statistik, inventera användarnas behov samt ställa den egna kompetensen till regionernas förfogande. Till största delen handlar det om att producera och sprida kunskap och i mindre utsträckning om att lära av och ta in kunskap från den regionala nivån. Det fåtal myndigheter som vill utveckla hur de lär av regionerna nämner till exempel vikten av kunskap bestående av en förståelse för regionala och lokala behov samt överblick över innehållet i de regionala utvecklingsstrategierna.
- Finansiera insatser eller undersöka och inventera ”systemets” möjligheter till finansiering av konkreta insatser inom det egna sakområdet.

- Samverka. Samverkan i myndighetens egna sakfrågor genom att medverka eller påverka innehållet i andras forum samt via etablerade former för samverkan som till exempel regeringens analysgrupp för regional tillväxt och attraktionskraft samt plattform för hållbar stadsutveckling. Samverkan syftar bland annat till att skapa kopplingar och utlösa synergieffekter mellan den egna sakfrågan och regional tillväxt.

2.5 En utvecklad samverkan och dialog

Regeringen tydliggör i uppdraget till myndigheterna att det är den regionalt utvecklingsansvariga aktören som är i fokus för den samverkan som regeringen önskar se utvecklad. I strategierna är det lika vanligt att det är en samverkan med den regionala samhällsnivån eller länsstyrelsen specifikt som beskrivs, som en samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer specifikt.

2.5.1 Samverkan med den regionala samhällsnivån

I beskrivningarna av hur myndigheterna avser bidra till en utvecklad samverkan och dialog använder flertalet myndigheter begrepp som pekar ut den regionala samhällsnivån eller en aktör på den regionala samhällsnivån som föremål för samverkan. Exempel på begrepp är regionala aktörer, regionala företrädare och den regionala nivån. I dessa benämningar är med största sannolikhet den regionalt utvecklingsansvariga aktören inkluderad. De generella, allomfattande begreppen lämnar emellertid öppet för tolkning ifråga om vilken eller vilka aktörer på den regionala nivån som myndigheten avser.

Huruvida det är tydligt för den tänkta målgruppen – regionalt utvecklingsansvariga aktörer – och i vilken utsträckning en allomfattande benämning, regionala aktörer, verkligen vägleder myndigheterna i det här arbetet, är en viktig fråga att ställa i framöver.

2.5.2 Samverkan med länsstyrelserna

Vid sidan av en generell samverkan med den regionala samhällsnivån, pekar myndighetsgruppen också ut länsstyrelserna som samverkanspart på regional nivå. Just länsstyrelserna är en aktörsgrupp som flertalet myndigheter har som sin naturliga motpart på regional nivå. Ett bidrag till utvecklad samverkan och dialog med den regionalt utvecklingsansvariga aktören kan ske via insatser som stärker länsstyrelsen inom myndighetens sakområde. Länsstyrelsen kan sedan ”gå myndighetens ärenden”. Huruvida detta är syftet med att företrädesvis samverka med länsstyrelserna är svårt att utläsa i strategierna.

En samverkan med länsstyrelsen utan att specificera insatser som syftar till att just stärka länsstyrelsen på detta sätt bidrar, enligt Tillväxtverkets uppfattning, inte till en utvecklad samverkan och dialog med den regionalt utvecklingsansvariga aktören. Det bidrar till en samverkan och dialog med länsstyrelsen.

2.5.3 Samverkan med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna

Samverkan med någon aktör på den regionala samhällsnivån är i det här sammanhanget ett första steg. Även denna samverkan är en pusselbit i det regionala tillväxtarbetet. Det som en långsiktig strategi för medverkan i det regionala tillväxtarbetet kan hjälpa till med, är den regionala tillväxtpolitikens önskan att bryta sektorsgränser och samordna resurser för en mer effektiv användning av offentliga medel. För att politikens motiv ska få genomslag krävs att denna aspekt hamnar i fokus – här sker detta med hjälp av en strategi för medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala samhällsnivån har pekats ut som en lämplig nivå att hantera frågor där ansvaret delas mellan olika aktörer och samhällsnivåer.¹⁸ En samordnare för arbetet finns på plats – den regionalt utvecklingsansvariga aktören. Det är med dessa aktörer,¹⁹ se tabell 6, som regeringen vill att myndigheterna utvecklar samverkan och dialog med. Med utgångspunkt i att aktörer med regionalt utvecklingsansvar har en central styrfunktion för det regionala tillväxtarbetet lyfter Tillväxtverket särskilt fram insatser/aktiviteter i strategierna som direkt vänder sig mot de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och/eller insatser/aktiviteter som beskriver en samverkan och dialog med utgångspunkt i de regionala utvecklingsstrategierna.

Tabell 6 Regionalt utvecklingsansvariga aktörer 1 januari 2015

Län	Regionalt utvecklingsansvarig aktör
Stockholm	Länsstyrelsen i Stockholms län
Uppsala	Regionförbundet Uppsala län (S)
Sörmland	Regionförbundet Sörmland (S)
Östergötland	Region Östergötland (L)
Kalmar	Regionförbundet i Kalmar län (S)
Kronoberg	Region Kronoberg (L)
Jönköping	Region Jönköpings län (L)
Gotland	Region Gotland (K)
Blekinge	Region Blekinge (S)
Skåne	Region Skåne (L)
Halland	Region Halland (L)
Västra Götaland	Västra Götalandsregionen (L)
Värmland	Region Värmland (S)
Örebro	Region Örebro län (L)
Västmanland	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Dalarna	Region Dalarna (S)
Gävleborg	Region Gävleborgs län (L)
Västernorrland	Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Jämtland	Region Jämtland Härjedalen (L)
Västerbotten	Region Västerbotten (S)
Norrbottnen	Länsstyrelsen i Norrbottens län

(S) = Samverkansorgan, (L) = Landsting, (K) = Kommun

18 För utvecklat resonemang se till exempel Regionala roller – en perspektivstudie (SOU 1992:63)

19 Regionalt utvecklingsansvariga aktörer pekats ut i lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län samt i lag (2002:34) om samverkansorgan i länen. De aktörer som lagen anger har ansvaret för den regionala tillväxtpolitiken och benämns regionalt utvecklingsansvariga aktörer.

Skogsstyrelsen

En viktig utgångspunkt i Skogsstyrelsens regionala tillväxtarbete är att förstå de regionala och lokala behoven, att se möjligheterna i regionala utvecklingsstrategier, regionala utvecklings- och tillväxtprogram och matcha dessa mot finansieringsmöjligheterna i EU-program etcetera.

Boverket

Sedan tidigare har myndigheten byggt upp kontaktytor med regionala aktörer med utvecklingsansvar men det finns behov av att förbättra och förstärka samarbetet, särskilt avseende dialog och medverkan i arbetet med att utarbeta, följa upp och analysera arbetet med regionala utvecklingsstrategier och utveckling mot ökad rumslig konkretion.

Kulturrådet

I det här sammanhanget ser Kulturrådet det som en viktig uppgift att föra samtal om och sprida kunskap om kulturens roll i den regionala utvecklingen. Utifrån det arbete och de kontakter som redan är etablerade inom Kultursamverkansmodellen avser Kulturrådet att utveckla samverkan och dialog mellan regionalt utvecklingsansvariga, regionalt kulturansvariga och ansvariga myndigheter på nationell nivå. Kulturrådets kompetens med nationell överblick av och kännedom om kulturlivet, ska erbjudas i regionernas utvecklingsarbete. Kulturrådet avser i detta sammanhang att samverka med övriga nationella kulturmyndigheter som fått i uppdrag att ta fram strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet och EU:s sammanhållningspolitik.

SGU

Myndigheten anser att det bör göras en konsekvent genomgång av de regionala utvecklingsstrategierna. SGU bedömer att en systematisk analys av regionala utvecklingsplaner och strategier utifrån SGU:s sakområden bättre kan belysa samhällets behov av geologisk information.

Riksantikvarieämbetet

Inför nuvarande programperiod medverkade myndigheten i dialoger med regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Avsikten är att med dessa som utgångspunkt även undersöka vilka samarbeten och frågor som kan utvecklas.

Svenska Filminstitutet

Arbete kommer att bedrivas för att i de dialoger som institutet har med representanter för landsting och regioner samt den regionala filmverksamheten även inbjuda till samtal om regionernas utvecklingsområden och uppföljningsfrågor i syfte att bygga en brygga mellan det filmkulturella och det professionella.

Havs- och vattenmyndigheten

En utvecklad samverkan och dialog mellan myndigheten och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna bidrar till viktiga synergier i

miljö- och tillväxtarbetet. Det handlar om att miljöpolitiken kan få stärkt genomslag i det regionala tillväxtarbetet. Samtidigt skapar de regionala utvecklingsstrategierna miljönytta genom att bidra till en miljödriven tillväxt. Samverkan bör inriktas på konkreta frågeställningar som berör miljö- och tillväxtpolitiken utifrån våra olika mandat och verksamhetsområden. Havs- och vattenmyndigheten och andra nationella aktörer, till exempel branschorganisationer, kan erbjuda nationellt perspektiv och på så sätt understödja samordning inom och mellan regioner. De regionalt utvecklingsansvariga aktörerna för in regionala perspektiv och praktiska erfarenheter från lokal nivå. De deltar också i vissa fall aktivt i projekt inom de territoriella programmen och är en viktig kanal för att föra in nationella miljö- och tillväxtpolitiska mål i de gränsöverskridande samarbetena.

Enligt EU:s havsplaneringsdirektiv ska det finnas havsplaner på plats senast den sista mars 2021. Inom havsplaneringen ska den samverkan som redan påbörjats vidareutvecklas när förslag till konkreta havsplaner tas fram. Havsplaneringen kräver sektorsövergripande samverkan mellan ett stort antal nationella myndigheter, länsstyrelser, regionalt utvecklingsansvariga aktörer och kommuner.

Jordbruksverket

Myndigheten uppfattar att det är ett stort problem om regionalt utvecklingsansvariga aktörer inte ser landsbygderna som en del av sitt arbete, eftersom det finns landsbygdsutvecklingspengar på länsstyrelserna. Regional utveckling handlar om utveckling av hela regionen. För regionalt utvecklingsansvariga aktörer måste landsbygden och landsbygdsutveckling vara ett högst centralt område. Jordbruksverket ser en koppling mellan den egna verksamheten och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna i genomförandet av Landsbygds- samt Havs- och fiskeriprogrammen. Myndigheten markerar behov av ytterligare arenor för landsbygds-kunskap och landsbygds-säkring.

Riksarkivet

Riksarkivet är en myndighet med regional organisation och tänker sig nyttja sin regionala närvaro för att etablera en dialog med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Utgångspunkten för dialogen är respektive regions strategier och prioriteringar. Riksarkivet ska lära av de erfarenheter och den kunskap som finns hos de regionala aktörerna. Riksarkivet ska, under programperioden, fortsätta att bygga upp kunskapen om den regionala utvecklingen och de regionala prioriteringarna, genom att kartlägga de regionala utvecklingsstrategierna, de regionala kulturplanerna och andra regionala styrdokument med bäring på Riksarkivets kompetensområden. Riksarkivet ska påtala möjliga synergier mellan de regionala utvecklingsstrategierna, de regionala kulturplanerna och andra regionala styrdokument för att tydliggöra möjliga samsamarbetsområden och eventuella finansieringsmöjligheter.

Trafikverket

Trafikverkets regionala närvaro är en grund för att bidra till samhällsutvecklingen, och ger förutsättningar för att möta sina samarbetspartner på regional och lokal nivå i konstruktiv samverkan. Nyttan av Trafikverkets verksamhet kan dock bara realiseras i ett sammanhang. Detta understryker behovet av samverkan om hur samhällsutvecklingen bör ske och vilka åtgärder som bör genomföras. En samverkan där Trafikverket är en av många parter.

Trafikverkets ambition är också att medverka i de regionalt utvecklingsansvarigas arbete med regionala utvecklingsstrategier eller regionplaner i de frågor som direkt eller indirekt berör infrastrukturens utveckling eller nyttjande. Detta kan göras i exempelvis arbetsgrupper eller referensgrupper. En förutsättning är att Trafikverket är en efterfrågad part i denna typ av arbete.

Summering

De korta texterna under respektive myndighet återger hur myndigheterna vill bidra till en utvecklad samverkan och dialog med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Olikheterna mellan myndigheternas strategier konstateras inledningsvis i föreliggande rapport. Dessa olikheter bekräftas av ovanstående texter. Texterna visar att myndigheterna har kommit olika långt i sitt strategiarbete ifråga om 1) överblick och kunskap om de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och innehållet i de regionala utvecklingsstrategierna samt 2) ifråga om att se sin egen roll och funktion i relation till punkt 1.

Här ges några exempel på vad Tillväxtverket menar med att myndigheterna har kommit olika långt:

- Myndigheterna befinner sig tidigt i processen, det vill säga står i startgroparna när det gäller samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer, vilket bland annat uttrycks så här:
  - Behov av att ta till sig innehållet i de regionala utvecklingsstrategierna mot bakgrund av att de kan ge en bild av specifika frågor inom det egna sakområdet.
  - Behov av att undersöka samarbete och frågor som kan utvecklas i en samverkan samt att dialog ska etableras.
  - Behov av ytterligare arenor inom myndighetens sakområden.
- Myndigheterna befinner sig en bit framåt i processen, det vill säga använder en redan etablerad utgångspunkt för samverkan med den regionala samhällsnivån och breddar eller preciserar denna samverkan för att svara upp mot kraven i uppdraget från regeringen. Detta uttrycks bland annat så här:
  - Dialoger som redan förs breddas såväl när det gäller vad samtalet innehåller som medverkande aktörer.
  - Samverkan ska inriktas på konkreta frågeställningar med utgångspunkt i respektive aktörs mandat och verksamhetsområde.

- Myndigheten ställer sin kompetens till förfogande i utvecklingsarbetet.
- Myndigheterna befinner sig långt fram i processen, det vill säga har en etablerad samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer och vill med hjälp av strategin utveckla och förstärka denna. Detta uttrycks bland annat så här:
  - Behov av att förstärka och förbättra samarbetet, särskilt avseende dialog och medverkan i arbetet med att utarbeta, följa upp och analysera arbetet med regionala utvecklingsstrategier och det egna sakområdet.

2.5.4 Samverkan mellan nationella myndigheter

Vid sidan av samverkan mellan en myndighet och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna, vill regeringen också få en bild av hur myndigheterna tänker sig en utveckling av samverkan mellan myndigheter i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Samtliga myndigheter vill se en starkt koppling mellan regional tillväxt och det egna sakområdet. I denna samverkan mellan myndigheter är Tillväxtverket en efterfrågad samverkanspart. Inom det näringspolitiska fältet efterfrågas verket inom till exempel kulturella och kreativa näringar, besöksnäring och innovationsområdet. Inom det regionalt tillväxtpolitiska fältet handlar det till exempel om planeringsfrågor, genomförandet av det nationella regionalfondsprogrammet samt föreliggande uppdrag att stötta genomförandet av strategierna och verka kunskaphöjande inom regional tillväxt.

Myndigheterna lyfter fram ett omfattande nationellt samverkansarbete inom de sakområden som respektive myndighet hanterar. Särskilt framträdande i dessa beskrivningar är regeringens Analysgrupp för regional tillväxt och attraktionskraft, Plattform för hållbar stadsutveckling samt Miljömålsrådet. Regeringens analysgrupp för regional tillväxt och attraktionskraft är dock den enda av dessa tre som beskrivs i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer – syftet med gruppen är, som någon myndighet uttrycker det, att bidra till att det regionala perspektivet tydliggörs i myndigheternas analysarbeten.

I Miljömålsrådet är nio av de 14 myndigheterna med strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet representerade. Samma nio är också myndigheter med ansvar i miljömålssystemet. Sju av dessa är myndigheter med ansvar för miljö kvalitetsmål. Den regionala motparten i arbetet är länsstyrelserna. I budgetpropositionen för 2015 skriver regeringen att ”miljöutmaningarna utgör en möjlighet för hållbar regional tillväxt. Den regionala tillväxtpolitiken är en del i det lokala och regionala arbetet för att bidra till att öka takten i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen”. Mot bakgrund av att majoriteten av de 14 myndigheterna finns med i miljö kvalitetsmålsarbetet samt att den regionala tillväxtpolitiken ska bidra i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen, finns det all anledning av använda arbetet med miljö-

kvalitetsmålen som en grund för samverkan mellan myndigheter även i förhållande till de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna.

Under rubrik 2.2.1 ovan finns fyra tabeller som åskådliggör inom vilka specifika områden och frågor som myndigheterna avser medverka i inom det regionala tillväxtarbetet. Tabellerna åskådliggör också eventuella gemensamma nämnare mellan myndigheterna. Dessa gemensamma nämnare kan vara värda att utforska vidare för att konkretisera möjligheterna för en samverkan mellan myndigheterna i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer.

3 Tillväxtverkets stöd i det fortsatta arbetet

Syftet med regeringens uppdrag till myndigheterna är att skapa och utveckla förutsättningar för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Regeringen tydliggör i uppdraget till myndigheterna att det är den regionalt utvecklingsansvariga aktören som är i fokus för den samverkan som regeringen önskar se utvecklad. Verktöget för medverkan är de av myndigheterna nu upprättade strategierna.

Tillväxtverkets genomgång av strategierna visar

- att strategierna skiljer sig från varandra avseende innehåll och struktur
- att flest myndigheter grundar sina strategier på prioritering Attraktiv miljö
- att medverkan i det regionala tillväxtarbetet är tänkt att ske i form kunskapsutveckling och lärande, finansiering och samverkan
- att det inte alltid är helt tydligt att det är regionalt utvecklingsansvariga aktörer som åsyftas i den samverkan som beskrivs
- att myndigheterna har kommit olika långt i tanke och handling avseende faktisk samverkan med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna
- att Tillväxtverket har en viktig roll när det gäller att stödja myndigheternas fortsatta arbete med strategierna
- att Tillväxtverket har en viktig roll att bistå regeringen i utvecklingen av styrformerna inom den regionala tillväxtpolitiken.

Sammantaget anser Tillväxtverket att strategierna i låg grad anger hur myndigheterna vill bidra till en utvecklad samverkan och dialog med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Det behövs ett klagörande när det gäller hur samverkan och dialog ska gå till, alltså formerna för desamma. I dagsläget anser Tillväxtverket att flertalet strategier inte kan betraktas som ett verktyg för handling framåt. Såsom strategierna nu är framställda är formerna för samverkan svagt representerade, det saknas konkreta beskrivningar av hur samverkan ska gå till. Inte minst i relation till de regionala utvecklingsstrategierna. Men även när det gäller kopplingen mellan den egna sakfrågan och regional tillväxt.

Flertalet av myndigheternas strategier är, enligt Tillväxtverket i en utvecklingsfas och behöver av den anledningen tydliggöras framöver. Tillväxtverkets stöd i det fortsatta arbetet syftar således till att ge förutsättningar för att strategierna, i högre grad än vid skrivande stund,

ska uttrycka hur myndigheterna ska bidra till en utvecklad samverkan och dialog med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna.

För att uppnå detta syfte ser Tillväxtverket att ett fortsatt stöd kan utvecklas med hjälp av följande delar:

En arena för kunskapshöjande insatser

Genom att öka kunskapen, exemplifiera och visa fördelar och nackdelar, kan tankar och idéer väckas hos myndigheter rörande hur samverkan och dialog kan utvecklas.

Tillväxtverket ser i sammanställningen att det finns ett generellt behov i myndighetsgruppen av ”faktiska” möten mellan myndigheterna och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Syftet med de kunskapshöjande insatserna är således tudelat. Ett syfte är att säkerställa att det finns en mötesplats för diskussioner på strategisk nivå rörande bland annat nationell-regional samverkan. Politiken vill bryta sektorsgränser och samordna resurser för en mer effektiv användning av offentliga medel. Hur vi gör det behöver utvecklas och det är den andra delen av syftet med en arena.

Kunskapen som förmedlas på arenan ska vara relevant för myndigheterna och för det här regeringsuppdraget. För att kunna exemplifiera samt visa fördelar och nackdelar rörande olika former för samverkan och dialog är konkreta utvecklingsarbeten en väg att gå. Genom att arbeta mer koncentrerat med specifika och konkreta frågeställningar kopplat till myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet kan Tillväxtverket tillsammans med en grupp av myndigheter och regionalt utvecklingsansvariga aktörer utveckla kunskap och former för samverkan.

Konkreta utvecklingsarbeten medger ett flexibelt stöd från Tillväxtverkets stöd i det fortsatta arbetet. Ett utvecklingsarbete kan anpassas till hur långt myndigheterna har kommit i sin samverkan med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna. Vilka myndigheter som finns med i det ena eller andra utvecklingsarbetet avgörs av arbetets syfte och mål.

Några exempel på konkreta utvecklingsarbeten:

- Former för hur en myndighet kan verka via länsstyrelserna för att på så vis stärka sakområdets samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer.
- Former för hur ett ordinarie uppdrag kan kombineras med att tillämpa regionala utvecklingsstrategier.
- Former för nationell medverkan i framtagande, genomförande och uppföljning av regionala utvecklingsstrategier.

En utveckling av strategin som verktyg för samverkan

Strategi är det verktyg som valts för att utveckla samverkan och dialog mellan de 14 myndigheterna och aktörerna med regionalt utveck-

lingsansvar. Tillväxtverket ser mot bakgrund av den nu gjorda sammanställningen att strategierna i sig – hur de är strukturerade och vad de innehåller – kan stärkas och vässas. Vårt stöd i det här fallet handlar om kunskapshöjande insatser om verktyget strategi. För att stödet ska få full effekt, det vill säga tydligare visa hur samverkan och dialog ska ske, behövs en regelbunden revidering av strategierna. Vi ser även ett behov av att Tillväxtverket bistår regeringen med förslag på hur arbetet med att stärka myndigheternas medverkan i den regionala tillväxtpolitiken kan vidareutvecklas.

Tillväxtverkets arbete med att stödja myndigheterna i genomförandet av strategierna kommer vi att konkretisera under sommaren 2015. Vi verkställer med start hösten 2015 och fortsätter framåt mot 2020.

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft.

**TILLVÄXT
VERKET**

**Seminarium
20 november 2014**

Myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet

Med detta seminarium vill vi samla de myndigheter som har i uppdrag att ta fram långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet under 2014–2020. Syftet är att utveckla bakgrund och kontext gällande uppdraget, informera om läget i uppdraget samt informera om Tillväxtverkets planering för fortsatt arbete.

PROGRAM

12.00 Lunch

13.00 Inledning

Tillväxtverket hälsar välkommen samt informerar om verkets nya organisation och strategiska regionarbete
Ingrid Arltoft Henriksson, enhetschef Staben, Avdelning Regioner

13.30 Bakgrund och kontext

Regional tillväxtpolitik, den nationella strategin och myndigheternas uppdrag
Patrik Johansson, Näringsdepartementet
Tillväxtverkets tidigare arbete och uppdrag
Carolina Schönbeck, Tillväxtverket

14.15 Läget i uppdraget

En runda runt bordet (fem minuter per myndighet)

15.30 Stöd och erfarenhetsutbyte

Arbetet fram till maj 2015
Carolina Schönbeck

16.20 Avslutning

Nästa möte

Plats: Tillväxtverket, konferenslokal Starten, Götgatan 74 Stockholm

Tid: 20 november kl. 12.00–16.30

Har du frågor, kontakta:
Carolina Schönbeck, 08-681 95 63

Med reservation för eventuella ändringar

Inbjudan till möte 20 januari 2015

Statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet

Tillväxtverket har i uppdrag att samla myndigheter som har stor betydelse för det regionala tillväxtarbetet. Detta möte syftar till att stärka myndigheters kunskap om det regionala tillväxtarbetet samt erbjuda tillfälle för diskussion och erfarenhetsutbyte i arbetet med att ta fram långsiktiga strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

PROGRAM

- 09.30 **Kaffe**
- 10.00 **Inledning**
- 10.15 **Tillväxtverkets sammanställning av strategierna**
Carolina Schönbeck och Maria Weimer Löfvenberg, Tillväxtverket
- 10.45 **Regional tillväxt och konkurrenskraft**
Kalle Westberg, Tillväxtverket
- 11.45 **Lunch**
- 12.45 **Samverkan och dialog i det regionala tillväxtarbetet**
- Bakgrund**
Carolina Schönbeck, Tillväxtverket
- Flernivåsamverkan i Västerbotten**
Aurora Pelli och Terese Ryndal, Region Västerbotten
- 14.15 **Kaffe**
- 14.45 **Möjligheter till finansiering – EU:s fyra fonder**
Stefan Larsson, Tillväxtverket, Christel Gustavsson, Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet
- 15.45 **Övrigt**
- 16.00 **Avslut**

Plats: Clarion Hotell Stockholm,
Ringvägen 98

Tid: Tisdag 20 januari kl. 10–16
Kaffe finns från 9.30

Sista anmälningdag:
9 januari

Anmälan till:
yvonne.eriksson@tillvaxtverket.se

Uppge ev. kostönskemål

Har du frågor, kontakta:
Carolina Schönbeck, Tillväxtverket
08-681 95 63
carolina.schonbeck@tillvaxtverket.se

Med reservation för eventuella ändringar

Bilaga 2

Långsiktiga strategier för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2014–2020

Syftet är att skapa bättre förutsättningar för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet genom vidareutvecklad och bättre samverkan mellan myndigheter och aktörer med regionalt utvecklingsansvar (regeringsbeslutet). Uppdraget baseras på regeringens identifierade behov av att nationella myndigheter förtydligar sin roll i det regionala tillväxtarbetet.

Uppdraget ger oss en riktning för strategiernas innehåll. Strategierna ska

1. Beskriva hur myndigheten avser bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer
2. Beskriva hur myndighetens samverkan med andra nationella myndigheter kan utvecklas i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer

Uppdraget uppger att strategierna, jämfört med tidigare strategier (med internt fokus), behöver

- bli tydligare
- få ett externt fokus

Innehållet i strategierna – fokus på att agera

Tydligare beskriva hur myndigheten avser bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer – vad innebär det och vilken nytta medför det för myndighetens uppdrag?

Myndigheterna i det regionala tillväxtarbetet behöver bland annat ha god kunskap om och ta hänsyn till regionala förutsättningar och prioriteringar för att skapa bästa möjliga effekter av verksamhet och resurser regionalt och lokalt. Strategierna behöver således:

- Beskriva kopplingen mellan myndighetens sakområde och skapandet av förutsättningar för regional tillväxt
- Beskriva hur myndigheter tänker agera i samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer för att skapa förutsättningar för regional tillväxt – inom vilka områden och frågor, i vilka regionala processer och varför (här behövs en målsättning som uttrycker en förändring för att styra arbetet)

- Beskriva hur myndigheten avser ta regional hänsyn i den egna verksamheten med koppling till det regionala tillväxtarbetet, vilket till exempel kan innebära att
  - beskriva hur myndigheten påverkas av olika regionala förutsättningar inom sakområdet, hur detta omsätts i den egna verksamheten
  - regionalt förankra strategin
  - inför det att strategin tas fram, behovsinventera på regional nivå

Här är det viktigt att beakta länens regionala utvecklingsstrategier. I strategin ska det framgå i vilka avseenden som regionala utvecklingsstrategier och regionala prioriteringar beaktas av myndigheten.

Tydligare beskriva hur myndighetens samverkan med andra nationella myndigheter kan utvecklas i förhållande till regionalt utvecklingsansvariga aktörer – vad innebär det?

- Beskriva hur myndigheten tänker agera i samverkan med andra myndigheter, där utgångspunkten är regionala behov

Externt fokus

Strategin ska ha ett externt fokus. I relation till tidigare uppdrag om att ta fram interna strategier, innebär det att fokus för denna ”nya” strategi är *myndighetens medverkan* i det regionala tillväxtarbetet. Det vill säga att vara med i det regionala tillväxtarbetets olika processer. På så vis finns myndigheten med i en samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer bland många andra. Verktuget för medverkan och samverkan är strategin.

Verktuget Strategi

Med hjälp av strategin visar myndigheten

- Vad myndigheten gör idag inom den regionala tillväxtpolitiken och det regionala tillväxtarbetet.
”Baseline” och förutsättningar för samverkan som utgör arbetets grund. Finns myndigheten med i några regionala processer idag?
- Vilka delar av verksamheten som är relevanta för uppgiften
Avgränsning (om relevant).
- Tidshorisont
Uppdraget anger fram till 2020 – en tidsperiod som kan delas upp i flera tidsintervall.
- Målsättning
Vad vill myndigheten uppnå med samverkan med regionalt utvecklingsansvariga aktörer, vilken förändring vill myndigheten åstadkomma under tiden fram till 2020?
- Vägen från nuläge till mål
Aktiviteter för att genomföra strategin.
Aktiviteter kan se olika ut beroende på myndighetens målsättning. Aktiviteternas fokus kan vara att 1) utveckla enskilda och väl

avgränsade sakfrågor inom sektorn i samverkan med den regionalt utvecklingsansvariga aktören och/eller 2) bidra i utvecklingen av en strategisk/systemövergripande struktur som leds av den regionalt utvecklingsansvariga aktören. Exempel på sistnämnda är RUS-processer, men även processer kopplat till framtagandet av regionala serviceprogram, regionala innovationsstrategier, processer kopplat till framtagandet av strukturbilder eller processer kopplat till framtagandet av strategier för internationalisering.

Såväl aktiviteter som målsättning bör justeras utifrån vilken fas i det regionala tillväxtarbetet som myndigheten ser att den vill medverka – i planeringsarbete, genomföranderabete eller analys/lärande.

- Intern organisation
Hur strategins aktiviteter ska genomföras
- Förväntade resultat av aktiviteterna (resultat kan variera beroende på vilken typ av aktiviteter som myndigheten ser framför sig)
- Hur resultat följs upp
- Hur resultat förvaltas i organisationen
Lärande

Koppling till Nationella strategin

I uppdraget står att strategierna ska *grunda sig på någon eller flera av prioriteringarna i den Nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014–2020*. En ny strategi för politikområdet tas fram och beräknas vara klar under första kvartalet 2015.

Tänk på att myndighetens verksamhet kan vara relevant under flera prioriteringar än vad som först kan tyckas självklart, till exempel IT som regeringen valt att beskriva samlat under Attraktiva miljöer, men som också är högst relevant även inom verksamhet kopplat till prioritering Innovation och företagande. Regeringens prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken är Innovation och företagande, Attraktiva miljöer, Kompetensförsörjning och Internationellt och gränsöverskridande samarbete.

Medverkan i de regionala tillväxtprocesserna kan också innebära kopplingar till Nationella strategins beskrivningar av politikens genomförande inklusive verktygen (kapitel 4 och 5 i strategin). Utgå gärna från utmaningarna som beskrivs i strategins 2:a kapitel.

Målsättning med strategin som verktyg

En övergripande målsättning för samtliga myndigheter är uppdragets målsättning, det regeringen vill uppnå – bättre förutsättningar för myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet med fokus på samverkan med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna.

Tillväxtverkets uppdrag – sammanställning av strategier

Tillväxtverkets uppdrag innebär, förutom att stödja och möjliggöra erfarenhetsutbyte, också att redovisa en sammanställning avseende de strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet som myndigheterna tar fram. Sammanställning kommer att ta fasta på ovanstående punkter. Med utgångspunkt i dessa kommer Tillväxtverket att redovisa hur de kopplar till behov av att nationella myndigheter förtydligar sin roll i det regionala tillväxtarbetet samt till uppdragets syfte och mål. Sammanställningen kommer också att användas som grund för det framtida stödets utformning och innehåll.

**Tillväxtverket arbetar för att
stärka företagens konkurrenskraft.**